

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

Raad van State, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 83.243 van 3 november 1999

A. 71.118/VI-14.014

In zake : **de naamloze vennootschap
COLLIGNON ENG.,**

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Eric ROBERT, advocaat,
rue Chars à Boeufs 4
6690 Vielsalm,

tegen :

1. **de naamloze vennootschap
IGRETEC,**

die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. JEAN BOURTEMBOURG,
advocaat,
Zwitserlandstraat 24
1060 Brussel,

2. **de "Université Libre de
Bruxelles",**

die woonplaats heeft gekozen
bij Mr. Marc UYTENDAELE en
Mr. Eric MARON, advocaten,
Kapitein Crespelstraat 2-4
1050 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE VIe KAMER,

Gezien het op 20 september 1996 ingediende
verzoekschrift, waarbij de naamloze vennootschap
COLLIGNON ENG. de nietigverklaring vordert van "de
beslissing van onbekende datum van het bevoegde orgaan
van de verwerende partijen waarbij haar kandidatuur om
te worden geraadpleegd voor het perceel "ELEKTRICITEIT"

in het kader van een overheidsopdracht voor aanneming van werken, volgens de procedure van de beperkte offerteaanvraag, wordt afgewezen;

Gezien het op 10 december 1996 ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekster de nietigverklaring vordert van "de beslissing van 11 oktober 1996 van het bevoegde orgaan van de verwerende partijen, met betrekking tot :

- enerzijds, de intrekking van het besluit van 29 mei 1996 waarbij het bevoegde orgaan van de verwerende partijen heeft beslist verzoekster niet te raadplegen voor het perceel "ELEKTRICITEIT" in het kader van een overheidsopdracht voor aanneming van werken, volgens de procedure van de beperkte offerteaanvraag,
- en anderzijds, de beslissing verzoekster niet te raadplegen voor de genoemde overheidsopdracht,";

Gelet op arrest nr. 69.844 van 26 november 1997 waarbij de debatten worden heropend;

Gelet op de beschikking die op 6 januari 1998 is uitgevaardigd en waarbij wordt bevolen dat de zaken worden samengevoegd;

Gezien de regelmatig uitgewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag van de heer DEROUAUX, eerste auditeur-afdelingshoofd bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 20 mei 1999 waarbij de neerlegging van het dossier en het verslag wordt gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 7 oktober 1999, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 27 oktober 1999;

Gehoord het verslag van de heer HANSE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. ROBERT, advocaat, die voor de verzoekende partij verschijnt, van Mr. BOURTEMBOURG, advocaat, die voor de eerste verwerende partij verschijnt, en van Mr. MARON, advocaat, die voor de tweede verwerende partij verschijnt;

Gehoord het advies van de heer DEROUAUX, eerste auditeur-afdelingshoofd;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van de beroepen :

1. Op 16 maart 1995 beslissen de "Intercommunale pour la gestion et la réalisation d'études techniques et économiques", afgekort als IGRETEC, een coöperatieve vennootschap, en de "Université Libre de Bruxelles", afgekort als U.L.B., onderling een "studievereniging" op te richten, zoals bepaald in artikel 1, 10°, van het decreet van 5 juli 1990 betreffende de bijstand en de tussenkomsten van het

Waalse Gewest voor het onderzoek en de technologieën, met als doel het ontwerp, de realisatie en het beheer van het "Centre de Recherche en Biotechnologie" dat opgetrokken zou worden op de Aéroport-bedrijfsruimte van Charleroi in het kader van het MINERVE-project, zoals beschreven in het DOCUP (Enig programmeringsdocument voor de structurele bijstandsverlening van de Gemeenschap in de in België onder doelstelling 1 vallende provincie Henegouwen).

In de overeenkomst staat onder meer het volgende :

- artikel 4.1 : dat "de studievereniging gezamenlijk door de partijen wordt bestuurd, die in gemeen overleg handelen via hun naar behoren gemachtigde vertegenwoordigers"
- artikel 6 : dat "alle handelingen die de studievereniging kunnen binden ten aanzien van derden, ondertekend worden door de vertegenwoordigers van de leden ervan",
- artikel 7 : dat "om de doelstellingen te bereiken die in het DOCUP zijn vastgelegd voor het MINERVE-project, de partijen overeenkomen dat de tenuitvoerlegging van de hierna genoemde taken op de volgende manier tussen hen verdeeld zal worden :
- voor IGRETEC : het optrekken van het gebouw waarin het "Centre de Recherche en Biotechnologie" wordt ondergebracht;
- voor de ULB : de ontwikkeling, binnen die infrastructuur, van onderzoeksactiviteiten op het gebied van biotechnologie en klinische biologie

overeenkomstig de in het DOCUP vastgestelde doelstellingen";

- artikel 8 : dat "ieder lid van de studievereniging verantwoordelijk is voor de uitvoering van de taken waarmee hij is of wordt belast, en aansprakelijk voor alle schade veroorzaakt door hem of zijn personeelsleden".

2. Op 16 mei 1995 ondertekenen de genoemde studievereniging en het Waals Gewest een raamovereenkomst, waarvan artikel 3 bevestigt dat de taak bestaande uit het ontwerp, de realisatie en de inrichting van het gebouw meer bepaald door IGRETEC zal worden uitgevoerd, en waarvan artikel 8 bepaalt dat "de contractant (de studievereniging) voor de aanbestedingen die hij doet om de in deze overeenkomst vastgestelde doelstellingen te verwezenlijken, de wetgeving betreffende de overheidsopdrachten moet respecteren".

3. Op 26 september 1995 wordt een bericht betreffende de aanvragen tot deelname aan een beperkte offerteaanvraag voor publicatie overgezonden aan het Bureau voor officiële publicaties der Europese Gemeenschappen en aan het Bulletin der overheidsaanbestedingen.

Daarin staat onder meer dat de aanvragen tot deelname uiterlijk tegen 17 november 1995 toegestuurd moeten worden en dat de uiterste datum voor het versturen van de uitnodigingen tot inschrijving is vastgesteld op 30 januari 1996.

4. De verzoekende partij zou op 14 november 1995 haar kandidatuur om te worden geraadpleegd voor het perceel "Elektriciteit hoogspanning-laagspanning - zwakstroom en bekabeling voor computers" hebben verstuurd.

5. Op 29 mei 1996 zou de studievereniging onder meer beslist hebben de N.V. COLLIGNON niet te raadplegen.

Dat is de beslissing die met beroep A. 71.118/VI-14.014, dat op 19 september 1996 is ingesteld, wordt bestreden.

6. Op 3 juni 1996 deelt IGRETEC aan 11 vennootschappen mee dat ze mogen deelnemen aan de beperkte offerteaanvraag voor het perceel "elektriciteit".
De verzoekende partij hoort daar niet bij.

7. Op 5 juli 1996 worden bij de opening van de inschrijvingen zeven offertes geteld.

8. Op 12 juli 1996 wijst de verzoekende partij de "studievereniging" op haar aanvraag tot deelname van 14 november 1995, en zegt ze verwonderd te zijn dat ze geen antwoord heeft gekregen; ze vraagt dat haar de notulen worden toegezonden van de beraadslaging met betrekking tot de selectie van de ondernemingen die zich mogen inschrijven.

9. Op 16 juli 1996 antwoordt de studievereniging haar dat "(haar) kandidatuur tijdens de selectie door de studievereniging van de te raadplegen bedrijven (...), niet in aanmerking is genomen".

10. Op 29 juli 1996 dringt de verzoekende partij erop aan dat haar de notulen worden toegezonden van de beraadslaging met betrekking tot de selectie van de bedrijven die zich mogen inschrijven.

11. Op 11 oktober 1996 beslist de studievereniging haar besluit van 29 mei 1996 in te

trekken en onder meer de vennootschap COLLIGNON niet te raadplegen. Die beslissing is als volgt gemotiveerd :

" Op voorstel van IGRETEC beslist de studievereniging de N.V. COLLIGNON niet te raadplegen wegens ernstige tekortkomingen op het stuk van de beroepsethiek, waardoor iedere contractuele relatie met de studievereniging onmogelijk is gemaakt.

De vertegenwoordiger van IGRETEC zet de volgende motivering uiteen. De vertegenwoordiger van de universiteit neemt daarvan akte en verklaart dat er geen enkele contractuele relatie kan worden overwogen tussen de N.V. COLLIGNON en IGRETEC, en bijgevolg ook niet tussen de N.V. COLLIGNON en de studievereniging.

De feiten :

In 1989 wordt de N.V. COLLIGNON, na een beperkte offerteaanvraag betreffende een dossier voor het leggen van hoogspanningsinstallaties in het gebied Fleurus-Farciennes, een opdracht die gesubsidieerd wordt door het Waals Gewest, directoraat-generaal Economie en Tewerkstelling, aangewezen als aannemer voor een bedrag van 10.419.156,- BEF., inclusief B.T.W.

De heer Daniel SAUTOIS, die sedert 1974 bij IGRETEC werkt, wordt door IGRETEC belast met het toezicht op de bouwplaats COLLIGNON.

Aan het einde van de werken :

- vraagt het bedrijf COLLIGNON dat de voorlopige oplevering zou plaatsvinden op 8 maart 1991;
- IGRETEC stelt op 27 maart 1991 de datum voor de voorlopige oplevering vast op 5 april 1991;
- de heer SAUTOIS dient op diezelfde dag zijn ontslag in, namelijk op 27 maart 1991, en vraagt om op 30 april te mogen vertrekken;
- bij brief van 29 maart 1991 aanvaardt IGRETEC het ontslag van de heer SAUTOIS;
- op 5 april 1991 heeft de voorlopige oplevering van de werken plaats in aanwezigheid van de heer SAUTOIS;
- op 30 april 1991 verlaat de heer SAUTOIS IGRETEC om te gaan werken bij de N.V. COLLIGNON.

Op 30 april bekent de heer SAUTOIS 's avonds aan zijn afdelingschef, de heer Gaillard, dat hij IGRETEC verlaat om te gaan werken bij de N.V. COLLIGNON. Laatstgenoemde brengt daarvan de top van IGRETEC op de hoogte.

Als gevolg daarvan beslist het directiecomité van IGRETEC bij beslissing van 13 mei 1991 de N.V. COLLIGNON niet meer te raadplegen, omdat ze bewust de werkopzichter die hen controleerde had aangeworven.

Op 21 augustus 1991 stuurt de N.V. COLLIGNON IGRETEC een verklaring van schuldvordering ten bedrage van 117.484, BEF. nalatigheidsintresten toe omdat de afrekening te laat is onderzocht, een onderzoek dat door de heer SAUTOIS moest worden verricht en waaruit bleek dat nog 77.409,- BEF. verschuldigd was.

In rechte :

De handelwijze van de N.V. COLLIGNON, die erin bestaat dat ze, in het kader van gesubsidieerde opdrachten, de werkopzichter van de openbare opdrachtgever heeft aangeworven, terwijl de werken nog niet waren beëindigd, doet twijfel ontstaan over de wijze waarop de wet betreffende de overheidsopdrachten in acht is genomen op het stuk van het toezicht op de werken, twijfel die nog versterkt wordt door de vordering tot het betalen van nalatigheidsintresten, die bij de opdrachtgever is ingekomen toen het personeelslid dat verantwoordelijk was voor de werken reeds bij de N.V. COLLIGNON werkte.

De handelwijze van de N.V. COLLIGNON heeft ernstig afbreuk gedaan aan het krediet dat haar bedrijf genoot en heeft ervoor gezorgd dat IGRETEC totaal geen vertrouwen meer heeft in die vennootschap, waardoor iedere rechtstreekse contractuele relatie in de toekomst onmogelijk is geworden.

IGRETEC's standpunt dat de handelwijze van de N.V. COLLIGNON strijdig is met de beroepsethiek is onlangs nog (13 mei 1996) bevestigd in het kader van een dossier waarin de gemeente Edingen de opdrachtgever was, IGRETEC de ontwerper van het project en de N.V. COLLIGNON de aannemer, en waarbij laatstgenoemde tot op heden weigert een volledig dossier "as-built" te bezorgen aan de opdrachtgever, waarmee ze de klant voor het blok zet wat betreft het onderhoud en de herstellingen van de installatie in de toekomst."

Dat besluit, dat geacht wordt terug te werken tot 29 mei 1996, is op dezelfde dag ter kennis gebracht van de verzoekende partij en is de beslissing die wordt bestreden met beroep A. 72.430/VI - 14.336, dat op 10 december 1996 is ingesteld.

12. Op 12 november 1996 keurt het "Syndicat d'études pour la réalisation du Centre de Recherche en Biotechnologie" "het door IGRETEC opgemaakte ontwerpersverslag van 3 oktober 1996 goed en beslist

(het) de werken van perceel 4 "Elektriciteit" toe te wijzen aan de vennootschap ABB".

13. Die beslissing wordt op diezelfde dag ter kennis gebracht van de gekozen inschrijver.

Overwegende dat de verwerende partijen betwisten dat de Raad van State bevoegd is om kennis te nemen van het onderhavige beroep, waarbij ze aanvoeren dat de bestreden handeling uitgaat van het "Syndicat d'études pour la réalisation du Centre de Recherche en Biotechnologie", dat die studievereniging is opgericht bij een overeenkomst die onder het privaatrecht valt en die gesloten is tussen partijen waarvan de ene niet beschouwd kan worden als een administratieve overheid, en dat de Raad van State geen kennis mag nemen van handelingen die, al is het maar gedeeltelijk, uitgaan van een privé-persoon als zodanig; dat er volgens hen niet van kan worden uitgegaan dat de studievereniging is opgericht door de overheid, noch dat een bepaalde overheidsinstantie hierop gezag of toezicht uitoefent, noch dat de studievereniging enig prerogatief van openbare macht geniet, noch zelfs dat ze zich toelegt op een openbare opdracht; dat de verwerende partij C.V. IGRETEC er bovendien op wijst dat het beroep voorts niet slaat op enige handeling die los gezien zou kunnen worden van de gezamenlijke beslissing die wordt bestreden;

Overwegende dat de verwerende partij IGRETEC voorts in haar laatste memorie stelt dat, "ook al staat ontegensprekelijk vast dat een beslissing van een feitelijke vereniging onderstelt dat de bevoegde organen van de vennoten gezamenlijk optreden, zulks niet wegneemt dat de twee unilaterale beslissingen, waaruit dezelfde doelstellingen blijken, een akkoord vormen", en dat dat akkoord tussen twee partijen, waarvan de ene

geen administratieve overheid is, de bestreden handeling is;

Overwegende dat de verwerende partij "Université Libre de Bruxelles" er in haar laatste memorie op wijst dat het begrip administratieve overheid, zoals dat uitgelegd wordt door de Raad van State, "niet onderstelt dat de entiteit waarvan de handeling wordt aangevochten vóór de Raad van State, rechtspersoonlijkheid heeft" en dat "de exceptie van onbevoegdheid alleen beantwoord kan worden indien wordt nagegaan wat de aard is van de studievereniging";

Overwegende dat de verwerende partij IGRETEC er in haar laatste memorie tevens op wijst dat de gunning van het perceel "Elektriciteit" ter kennis is gebracht en nog een nieuwe exceptie van niet-ontvankelijkheid van het beroep opwerpt, hieraan ontleend dat "aangezien de verzoekende partij geen beroep heeft ingesteld tegen de gunning van de opdracht, (zij) in ieder geval geen blijk meer geeft van het belang dat ze zou hebben bij de vordering tot nietigverklaring van de beslissing die met het tweede beroep wordt bestreden";

Overwegende dat een goede rechtsbedeling vereist dat de verzoekende partij de mogelijkheid heeft haar standpunt uiteen te zetten omtrent die nieuwe feitelijke gegevens en argumenten, en dat de auditeur-rapporteur daarover een aanvullend verslag kan opstellen; dat er bijgevolg grond is om de debatten te heropenen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De debatten worden heropend.

Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat wordt ermee belast een aanvullend verslag op te maken.

Artikel 2.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de VIe kamer, op drie november 1900 negenennegentig door :

de HH. CLOSSET,	kamervoorzitter,
HANSE,	staatsraad,
LEWALLE,	staatsraad,
HARMEL,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

P. HARMEL.

Ch.-L. CLOSSET.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.